

به نام خدا

درس فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی
ایران

مدرس: علی شیروانی

تاریخ: 1399/2/6

جلسه 10

تعاریف ضروری درس فلسفه تربیت رسمی و عمومی:

1. تربیت رسمی چیست؟

بخشی از جریان تربیت که به شکل قانونی، سازماندهی شده (دارای مخاطبان مشخص و اهداف، ساختار و برنامه معین)، ضمن حفظ انعطافپذیری (بر حسب خصوصیات متربیان) در جهت آماده‌سازی متربیان برای تحقق مراتب حیات طیبه در ابعاد مختلف، متناسب با نیازهای متنوع جامعه، طراحی و اجرا شده و پس از کسب شایستگی‌های لازم (جهت درک موقعیت خود و دیگران و اصلاح مداوم آن بر اساس نظام معیار اسلامی) به اعطای گواهینامه‌ی موفقیت (مدرک معتبر) می‌انجامد.

2. تربیت غیررسمی چیست؟

شکلی از جریان تربیت که در آن انواع شایستگی‌های لازم جهت درک موقعیت خود و دیگران و اصلاح مداوم آن بر اساس نظام معیار اسلامی، در جهت آماده‌سازی متربیان برای تحقق مراتب حیات طیبه در ابعاد گوناگون، بدون سازماندهی مشخص و از طریق تجارب داوطلبانه متربیان (مانند مطالعه کتاب و روزنامه، تماشای فیلم و

تلوزیون، مشارکت در فعالیت گروه‌ها و انجمن‌ها، شرکت در مساجد و محافل مذهبی) کسب می‌شود.

3. تقسیم‌بندی تربیت به رسمی و غیررسمی بر چه اساس و معیاری صورت گرفته است؟

تربیت را می‌توان بر اساس نوع سازماندهی آن (با توجه به مولفه‌هایی چون: مدج تعیین اهداف، انعطاف‌پذیری، تمرکز تصمیم‌گیری، زمان‌بندی و مکان) و اعتبار قانونی به دو نوع تقسیم کرد:

1. تربیت رسمی

و

2. تربیت غیررسمی

4. معیار دسته‌بندی تربیت به عمومی و اختصاصی چیست؟

تربیت را می‌توان بر اساس میزان شمول آن نسبت به افراد جامعه به دو نوع تقسیم کرد:

1. تربیت عمومی

و

2. تربیت اختصاصی

5. تربیت عمومی چیست؟

بخشی از جریان تربیت که معطوف به ایجاد مرتبه‌ای از آمادگی برای تحقق حیات طیبه برای متربیان است که

دستیابی به آن مرتبه از آمادگی، برای عموم افراد جامعه لازم (ضروری) یا شایسته باشد.

6. تربیت اختصاصی چیست؟

بخشی از جریان تربیت که معطوف به ایجاد مرتبه ای از آمادگی برای تحقق حیات طیبه برای متربیان است که دست یابی به آن مرتبه از آمادگی، ***تنها برای بخش خاصی از افراد جامعه*** لازم یا شایسته باشد.

7. تربیت رسمی و عمومی چیست؟

بخشی از جریان تربیت که به شکل سازماندهی شده، قانونی، عادلانه، همگانی و الزامی در مدرسه با محوریت دولت اسلامی و مشارکت فعال دیگر ارکان تربیت مثل خانواده، رسانه و سازمان‌ها و نهادهای غیردولتی است و با تأکید بر وجوه مشترک همراه با توجه به وجوه اختصاصی هویت متربیان (به ویژه هویت جنسیتی) می‌خواهد تا متربیان آمادگی را برای تحقق حیات طیبه در ابعاد گوناگون فردی، خانوادگی و اجتماعی به دست آورند.

نکات مهم :

8. **فلسفه تربیت رسمی و عمومی:** دارای مبانی سیاسی، جامعه شناختی، روان شناختی و حقوقی است؛

اما فلسفه تربیت: مبانی اساسی‌تری چون هستی شناختی، معرفت شناختی دارد

9. فلسفه تربیت در واقع نگاه و رویکردی کلی است به انسان و جهان و در حقیقت فلسفه زندگی و اجتماع است که با مبانی کلی هستی‌شناختی و انسان‌شناختی و ... سر کار دارد

10. فلسفه تربیت رسمی و عمومی بخشی از جریان تربیت است که رویکر و نگاهی خاص به تربیت فرد انسان است. که در شرایط از پیش تعریف شده در صورت می‌گیرد

11. ناکارآمدی فلسفه تربیت مربوط به نگرش افراد و نظام های فرهنگی و اجتماعی و نحوه برنامه ریزی و رویکرد و میزان بهره برداری از آن دارد. چرا که در برخی جوامع، فلسفه سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و غیره بر پایه فلسفه تربیت بنا شده است.

12. بسته به ایدئولوژی و جهان بینی حاکم بر هر کشور ممکن است فلسفه تربیت ملی آنها با یکدیگر متفاوت باشد. مثلا نگاه هستی‌شناسانه، معرفت‌شناسانه و ارزش‌شناسانه می‌تواند متفاوت باشد بستگی به فرهنگ و مذهب و سنتها و تعریف آنها از جهان و انسان و ...

13. فلسفه چیست؟

سنجشی خردورزانه و تاملی باهم‌نگرانه که با پرسش‌های اساسی (چیستی؟ چرایی؟ و چگونگی؟) درباره هستی، جهان، انسان و ... همراه است.

14. فلسفه تربیت چیست؟

سنجشی خردورزانه و تاملی باهمگرانه که با پرسش‌های اساسی (چیستی؟ چرا؟ و چگونه؟) درباره تربیت انسان همراه است.

علی شیروانی

اردیبهشت 1399